

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/68/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115204025
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115204025.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: AB 1 B. V., registračné číslo: 56007043, so sídlom Amsterdam, Strawinskylaan 93, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín p r o t i žalovanej: A. D., R.. X.X.XXXX, D. H. XXXX/XX, N., o zaplatenie 2.316,95 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 990 eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,05% ročne od 18.11.2014 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Účastníci n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 20.2.2015 sa domáhal zaplatenia sumy 2316,95 Eur, kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 39,35 Eur za obdobie od 18.11.2014 do 2.2.2015 vo výške 8,05% ročne zo žalovanej sumy a za ďalšie obdobie žiadal priznať úroky z omeškania vo výške 8,05 % ročne, teda od 3.2.2015 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil na základe úverovej zmluvy zo dňa 22.10.2012 uzavretej medzi jeho právnym predchodcom obchodnou spoločnosťou Home Credit Slovakia a.s. a žalovanou dňa 22.10.2012. Žalovaná suma tak predstavuje istinu vo výške 122,56 Eur, úrok vo výške 169,62 eur, zosplatenú istinu vo výške 1961,77 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 17 Eur a poplatky za upomienky vo výške 10 Eur, 12 eur a 24 eur. Zmluvné pokuty a upomienky boli žalovanej vyúčtované v zmysle hlavy 18 UZP právneho predchodcu žalobcu, ktorý úver zosplatal listom zo dňa 29.10.2014.

Žalovaná sa doposiaľ k žalobe nevyjadrila, aj keď táto jej bola doručená ešte dňa 27.2.2015 a nedostavila sa ani ne pojednávanie, keďže predvolanie na pojednávanie neprevzala v odbernej lehote, avšak s poukazom na § 46 ods. 2 O.s.p. platí fikcia o doručení tejto zásielky dňom, kedy bola vrátená súdu t.j. v danom prípade dňa 10.4.2015. Súd preto s použitím § 101 ods. 2 O.s.p. konal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov, keďže na pojednávaní sa nedostavil ani právny zástupca žalobcu, ktorému predvolanie na pojednávanie bolo doručené dňa 23.3.2015.

Súd vykonal dokazovanie úverovou zmluvou zo dňa 28.12.2011, úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia a s., výpisom čerpania, splátok a úhrad, výzvou k splateniu úveru zo dňa 29.10.2014, oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 16.1.2015, poštovými podaciami hárkami a zistil tento skutkový stav:

Dňa 28.12.2011 bola uzavretá písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 4112167698 medzi veriteľom - obchodnou spoločnosťou Home Credit Slovakia a.s. a žalovanou ako dlžníčkou. Úver bol poskytnutý vo výške 2600 Eur, pričom žalovaná sa ho zaviazala splatiť 84 mesačnými splátkami po 58,21 Eur. V zmluve je uvedená ročná úroková sadzba 18,83%, priemerná hodnota RPMN 18,29%, RPMN v rozpätí od 21,9% do 22,7% s tým, že presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru. Ako lehota splatnosti je v zmluve uvedených 84 mesiacov po poskytnutí úveru. V zmluve je uvedená aj celková čiastka, ktorú má žalovaná zaplatiť a to konkrétne suma 4.889,64 Eur.

Ako vyplýva z výpisu čerpania, splátok a úhrad, žalovaná zaplatila poslednú splátku dňa 20.5.2014, pritom niektoré predchádzajúce splátky uhradila v omeškaní a celkovo zaplatila veriteľovi sumu 1610 Eur.

Obchodná spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. v dôsledku omeškania s úhradou záväzku vyzvala žalovanú k splateniu celého úveru vo výške 2.316,95 Eur najneskôr do 15 dní od odoslania tejto výzvy listom zo dňa 29.10.2014. Tento list bol žalovanej zaslaný poštou ako to vyplýva z pripojeného podacieho hárku.

V úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. v hlave 18 sú uvedené sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta so splátkami a to vo forme poplatku za upomienku vo výške 5 eur, v prípade prvej upomienky a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky. V § 2 tejto hlavy sa ďalej uvádza, že v prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 Eur.

Podľa hlavy 7 § 3 UZP spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s platením aspoň 2 splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace.

Dňa 12.9.2012 bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávok medzi obchodnou spoločnosťou Home Credit Slovakia a.s. a žalobcom a jej predmetom bola aj pohľadávka voči žalovanej, pričom postupca prostredníctvom právneho zástupcu oznámil žalovanej toto postúpenie pohľadávky listom zo dňa 16.1.2015, jej zaslaný poštou, čo zdokladoval poštovým podacím hárkom.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.12.2011 do 31.12.2012).

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom sa rozumie fyzická osoba, ktorej nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 1 vety prvej citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona. Medzi nimi pod písm. j/ je uvedená ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Pod písm. k/ je uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Pod písm. f/ je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1.

V danom prípade síce v úverovej zmluve bolo uvedené RPMN, ale v rozpätí od 21,90% do 22,7% s poznámkou, že presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru, pričom toto tvrdenie žalobcu súd považuje za zavádzajúce, pretože podľa názoru súdu výšku RPMN nemôže ovplyvniť konkrétny deň poskytnutia úveru a preto nič nebránilo tomu, aby v spomínanej zmluve bola uvedená presná hodnota RPMN. V tomto prípade teda v zmluve hodnota RPMN nebola uvedená určito a preto časť zmluvy, ktorá sa týka tejto náležitosti je potrebné považovať za neurčitý právny úkon vyvolávajúci jeho neplatnosť v tejto časti s poukazom na § 37 ods. 1 OZ a § 41 OZ.

V zmluve však chýba aj údaj o konečnej splatnosti úveru, nakoľko ten je v zmluve stanovený len počtom mesačných splátok, čo je nepostačujúce. Počet splátok totiž nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k/, kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a iný výklad než ten, že termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

Súd dospel k záveru, že v úverovej zmluve napokon chýba aj povinná náležitosť upravená v § 9 ods. 2 k/ citovaného zákona v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca ich súčet. Je potrebné zdôrazniť, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. V splátke úveru majú byť vymedzené jednotlivé zložky tejto splátky tak, aby bolo bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, aká časť splátky je určená na úhradu istiny, aká na úhradu úroku a prípadne na úhradu poplatkov. Uvedený právny záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Trnave 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013 a Krajského súdu v Žiline 8Co 549/2014 z 30.12.2014, Krajského súdu v Prešove 7Co 220/2014 zo dňa 27-11-2014.

V dôsledku chýbajúcich náležitostí zmluvy nastáva dôsledok upravený v § 11 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona a teda poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaná by preto mala žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 2600 Eur a keďže doposiaľ zaplatil sumu 1610 eur, jej dlh predstavuje sumu 990 Eur. Súd preto zaviazal žalovanú len k zaplateniu tejto sumy spolu s úrokmi z omeškania a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Úroky z omeškania boli priznané podľa § 517 ods. 1, 2 OZ.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Žalovaná sa dostala do omeškania od 18.11.2014, nakoľko právny predchodca žalobcu úver zosplatnil listom zo dňa 29.10.2014 v súlade s § 565 OZ a UZP a to ku dňu 17.11.2014 (15 dní od odoslania výzvy o zosplatnení úveru).

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa aktuálnej úpravy nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013 ak záväzkový vzťah vznikol pred 1.1.2013 výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31.1.2013 aj za dobu omeškania po 31.1.2013 (10c).

Keďže zmluvný vzťah medzi účastníkmi vznikol dňa 22.10.2012 žalobca má nárok na úroky z omeškania podľa právnej úpravy platnej do 31.1.2013. Súd preto priznal žalobcovi úroky z omeškania odo dňa 18.11.2014 vo výške 8,05% ročne a na rozdiel od žalobcu tento úrok z omeškania nekapitalizoval za obdobie do 2.2.2015. Žalobca uplatnil poplatky za upomienky avšak ako už bolo uvedené súd vychádza z fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ale zároveň poukazuje na to, že žalobca ani nepreukázal, že by žalovanej zaslal nejaké upomienky a aj výška poplatku za upomienky v UZP je neprimeraná a je v rozpore s ustanovením § 121 ods. 3 OZ.

Predmetom žaloby bola napokon aj zmluvná pokuta, ktorá je upravená v § 544 a násl.

Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Aj pre dohodu o zmluvnej pokute sa teda vyžaduje písomná forma, inak je dohoda neplatná podľa § 40 ods. 1 OZ. Každá zmluva je pritom ukončená podpismi jej účastníkov, čo znamená, že účastník svojim podpisom potvrdzuje uzavretie dohody s tým obsahom, ktorý sa nachádza nad jeho podpisom. V tomto konkrétnom prípade sa účastníci dohodli len na úverovej zmluve, ustanovenia o zmluvnej pokute sú uvedené mimo zmluvy, konkrétne v úverových podmienkach a to je pre prijatie záveru o písomnej dohode účastníkov ohľadom zmluvnej pokuty nepostačujúce. Žalovaná úverové podmienky ani nepodpísala. V tejto súvislosti možno poukázať aj na právny záver vyslovený v nálezoch Ústavného súdu ČR I.US 3512/11 zo dňa 11.1.2013. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dohody o zmluvnej pokute zásade nemôžu byť súčasťou tzv. VOP, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy (listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ má sa chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu.

Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednania nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nutné do každej zmluvy prepisovať ujednania technického a vysvetľujúceho charakteru a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby v nich dodávateľ skryl ujednania, ktoré sú pre spotrebiteľov nevýhodné a u ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti.

Aktívna legitímácia žalobcu vyplýva z § 524 a násl. OZ.

Podľa § 524 ods. 1 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 OZ s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca, ten však bol v prevažnej časti uplatneného nároku neúspešný a preto podľa zásady úspechu v konaní mu náhrada trov neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.